

Redacția: Administrația,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 80.
Hertorul mormantei nu se
înseamnă. — Înstrădușiți nu se
înseamnă.

ISSUATE de primărie în Admi-
nistrația în Brașov și la gr-
ădărele direct de mormanturi:
în Viena: M. Dukas, *Novorich*
Schickel, *Rudolf*, *Musa*, *A. Oppel*,
Schickel, *Anton*, *Oppel*, *J.*
Danmayer, în Budapesta: *A. V.*
Schickel, *Reissner*, *Reissner*, în
București: *Agnesa*, *Harcu*, Bu-
cureștii de România; în Ham-
burg: *Karoly* & *Leibmann*.

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 5 or. și
5 or. timbru pentru o publi-
care. Publicații mai dese după
tașă și învoială.
Reclame pe pagina a 5-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I .

„Gazeta” iese în săptămânii di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălătaie:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 5 franci.
Se primumără la totă oțetea
postala din inura și din arară
și la d. coactori.
Abonamentul pentru Brașov
administrației, piața mare,
târgul Inului Nr. 90 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăci înainte.

Nr. 37.

Brașov, Mercuri 18 Februarie (2 Martie)

1898.

Legi și măsuri excepționale.

Am arătat în revista noastră de ieri, cum ministrul unguresc de justiție s'a încercat să justifice purtarea guvernului față cu socialistii.

I s'a imputat cu drept cuvânt guvernului, că prin ordonanțele sale, ce au de scop restricțiunea dreptului de întrunire precum și a libertății de presă, a lovit în legile existente și a trecut marginele permise. S'a mai susținut din partea opoziției maghiare, că, decă ținta guvernului a fost de a sugruma mișcările socialiste-agrară, trebuia să vie c'o lege excepțională, ér nu cu ordonanțe, cari interpretéză în mod volnic dreptul de întrunire și libertatea presei.

Ministrul Erdely a răspuns, că ar fi fost un lucru foarte odios, ca guvernul să vină cu vre-o lege excepțională, și a afirmat, că acesta era și superflu.

Ca dovadă, că guvernul pôte ajunge la scop fără legi excepționale și numai cu ajutorul ordonanțelor, ministrul de justiție s'a provocat la procederea față cu naționalitățile, séu mai bine dis, față cu pretensele agitațiuni ale acestora.

In esență ministrul Erdely a spus, că guvernul a urmărit față cu „agitațiunile socialiste” aceeași politică ca și față cu „agitațiunile naționalităților”, și decă pe cele dintâiu nu a reușit încă a-le suprima, cum susține a-le fi suprimat pe cele din urmă, cauza este, că jurații ca reprezentanți ai opiniunii publice nu i-au venit în ajutor în contra socialistilor așa, cum i-au venit în ajutor în contra naționalităților. Procesele de presă intentate socialistilor, guvernul le-a pierdut tóte înainte juraților; agitatorii socialisti au fost achitați de „opiniunea publică”, care nu și-a dat semnă cât de primejdioși sunt. De altă parte procesele intentate „agitatorilor” din sînul naționalităților procurorii le-au

căștigat tóte, deóre-ce „opinia publică” era pătunsă, că sunt periculoase pentru țéră.

In asemenea împrejurări, când — după cum însuși ministrul mărturisese — tóte erau așa întocmite, ca ori-ce proces intentat în vre-o cestiune de naționalitate să fiă judecat cu siguranță matematică în favórea guvernului, se înțelege, că politica acestuia se putea mândri cu lungul șir de verdicte condamnátore.

Decă însă ministrul Erdely afirmă, că tóte acestea s'au petrecut în cadrul legilor, fără ca să se ia nici o măsură excepțională, el spune cel mai sîruntat neadevăr din câte s'au spus până acum în anul al cincî-decilea dela revoluția din 1848.

Mai întâiu de tóte a trecut cu vederea ministrul de justiție, că tocmai în cestiunea ce l'a preocupat, a libertății presei, există de mult o lege excepțională adusă de dieta ungurescă, prin care se confirmă și se susține pe teritoriul Transilvaniei patenta de presă împérătésă dela 1852. Acéstă lege este și adî în vîgóre și sentințele tribunalelor din Transilvania se aduc pe baza ei.

Al doilea există o măsură ceva mai nouă excepțională, prin care curtea cu jurați a fost strămutată, din orașul locuit de naționalități al Sibiiului, la Clușiu, unde preponderéză în mod covârșitor elementul maghiar, purtătorul acelei „opinii publice”, care vede în ori-ce mișcare a naționalităților un pericol pentru Unguri.

Mai mult însă, ministrul de justiție a retăcut lungul șir de ordonanțe, una mai contrară legilor și libertăților publice decăt alta, cari au vędut lumina țilei mai ales de pe la 1894 încóce.

Firesce, că deputații maghiari opoziționali nu s'au aflat îndemnați să intervină când s'au călcat legile și constituția în detrimentul Românilor și Slovacilor etc. Ei sunt com-

plicii guvernului în urmărirea naționalităților; de aceea tăcură și acum în fața afirmărilor ministrului Erdely despre „frumósele succese”, ce le-ar fi dobândit ministrul-președinte Banffy împreună cu el în contra „agitațiunei naționalităților”.

Procederea față cu naționalitățile este prin urmare tocmai o dovadă contrară pentru ceea-ce a vrut să afirme ministrul Erdely.

Ministri austriaci în Budapesta.

Se pare, că în cestiunea pactului se ivesc nouă incurcături și greutăți. Raporturile dintre Cehi și Germani în Austria se înaspresc întruna și de lucrările viitorului Reichsrath nu se prea légă speranțe mari. Cu acéstă cestiune stau în legătură audiențele ce le-a dat monarhul în Peșta ministrilor austriaci *Goluchowski*, *Kallay* și *br. Gautsch*. „*Reichswehr*” spune, că călătoria neașteptată a ministrului-președinte *Gautsch* în capitala ungară a produs pretutindeni suprindere. Cei din partida liberă cred, că acéstă călătorie stă în legătură cu dorința exprimată de *br. Gautsch* cu ocazia primei sale călătorii, ca convocarea Reichsrath-ului să fiă amânată până pe la finea lui Martie. Acéstă ar face impresia penibilă în Ungaria, decă se va ave în vedere, că guvernului Banffy i s'a votat povisoriu despre pact cu condiția, că până la 1 Mai să înainteze camerei proiectele despre pact. Decă parlamentul central din Viena n'ar fi capabil de acțiune, și mai ales decă el ar fi din nou amănat, acesta ar indispuce mult pe cei din Ungaria și ar zădărnici ori-ce porniri bune în cestiunea pactului.

Adunarea dela Rădăuți.

Adunarea dela Rădăuți, în care d-l deputat bucovinean *Dr. G. Popovici* și-a făcut darea de semnă înaintea alegătorilor săi, după cum i se raportéză „*Patriei*”, a succes strălucit. Sosind d-l *Dr. Popovici* la Rădăuți Vineri în 25 Febr. n., i s'a înmănat nota prefecturii, prin care se ia act de ținerea adunării. Nota a fost scrisă în limba română, fiind acesta primul cas, ca căpitănatul ora-

șului Rădăuți să răspundă la anunțuri române în limba română. La adunare s'a prezentat lume multă, așa că mulți n'au putut încăpe în sală. Autoritatea politică nici aici n'a fost reprezentată oficial.

In discursul său, frumos și însuflețit, d-l *Dr. Popovici* asigură, că clubul român parlamentar din Viena va păzi cu credință interesele românesce. Dér, dize d-sa, în o luptă nu numai conducătorul trebuie să fiă decis a lupta. Poporul român din Bucovina trebuie să arate, că nu e o clasă de heloși, ci un neam băștinaș, care își are vrednicia în drepturile sale. Să lupte fără care voinicesce la locul unde e pus, să nu cedeze nici un pas; să lupte pentru dreptul de-a trăi ca Român și nu altcum. Vorbitorul arată mai pe larg importanța limbii materne și cere, ca în locul prim Românii să caute a-și validita limba și a pretinde înființarea de instituțiuni culturale cu limba românescă etc. Esplică în mod clar caselle de sistema Raiffeisen și apeléză la popor, ca să le introducă. Paralel cu acestea recomandă cabinetele de lectură pentru popor etc. Alegătorii, entusiasmați, au votat încredere și mulțumită d-lui *Dr. Popovici* și clubului parlamentar român în genere.

Nou conflict ceho-german.

— Eșirea deputaților germani din dieta beemă. —

In ședințele dela 25 și 26 Februarie n. a dietei din Praga s'a dat pe față un nou conflict ceho-german în cestiunea adresei de omagiu și felicitare, ce are s'o aducă poporul ceh monarhului din incidentul jubileului de 50 ani al domniei.

Prințul *Lobkowitz*, mareșalul țării, făcú propunerea, ca camera să alégă o deputațiune de 30, care să predea monarhului adresa. In tot decursul vorbirei prințului *Lobkowitz*, deputații germani *Wolf*, *Ludwig*, *Reininger*, *Iro* și *Schucker* au vociferat. Când mareșalul declară, că din împrejurarea, că toți deputații (afară de cei 5 germani) au ascultat cuvintele lui ridicăți de pe bănci, deduce primirea propunerei, — *Wolf* dize, că asta nu pôte fi corect. Intre aplausele sgomotóse ale Cehilor, prințul *Lobkowitz* a declarat, că lui *Wolf* nu-i

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cum vom traduce pe classici?

(Biblioteca autorilor classici. Müller. București 1898)

Studiu-recensiune de N. Sulică.

(Urmare.)

VI.

După cele espuse să căutăm acum să contemplăm în lumina principiilor stabilite mai sus cele două traduceri apărute până acum în „Biblioteca autorilor classici”. Dau o deosebită importanță acestei întreprinderi literare, pentru că în cazul unei bune redigeri și conduceri, pôte să aibă rezultatele cele mai bine-făcătore.

Numărul prim conține: părți alese din primele 4 cărți ale *Metamorfoselor* lui *Ovid*. Incât privește alegerea acestor părți, traducătorul anonim n'a făcut alt-ceva (cu câte-va excepțiuni), decăt că a omis versurile de tranzițiune dela o metamorfosă la cealaltă. Materialul astfel ales s'a împărțit

apoi în diferite capitole, primindu-și fiecare titlul séu corăspundător. Procedura acéstă din parte 'mî n'o pot aproba. Cum s'a tradus grosul originalului, să puteau traduce și cele câte-va versuri omise, căci numai în chipul acesta putea esopera traducătorul pentru cetitorii săi acea impresiune perfect unitară, ce țî-o face originalul.

Se scie, că meritul și valoarea artistă a metamorfoselor lui *Ovid* constă mare parte tocmai în acea structură măiestră, prin care a sciut să grupeze poetul diferitele mutre în jurul unei singure idei fundamentale: continua transformățiune a naturii. Traducătorul omite tocmai acele versuri, cari sunt chemate să incopeie acele diverse mituri. Pe de altă parte, așa cum împarte traducătorul bucățile alese, îmbunătățesce și ceea-ce după firea lucrului n'ar trebui îmbunătățit. Așa desface d. e. pătania lui *Phaeton* în 7 bucăți, cari e evident, că tóte la un loc aveau să formeze o singură bucată: *Phaeton*. N'ar fi stricat apoi o mică introducere, care să clarifice

pe cetitor asupra firei scrierei traduse, asupra provenienței și importanței ei literare.

In ceea ce privește în special esecutarea traducerei, înainte de tóte e de observat, că traducerea e făcută în prosă. Dér par'că tocmai acéstă prosaisare a poeziei originale, ia tot farmecul originalului. Pôte că traducătorul se va fi cugetat la faptul, că există și poezii în prosă, și că poveștile populare ale unui *Ispirescu* — și în urma urmelor nici metamorfoselor nu sunt decăt nisce povești — sunt îmbrăcate în atâta poezie, cătă numai poezia poporană românescă pôte să aibă, și cătă numai un folclorist ca *Ispirescu* a sciut să redea. E adevărat, dér aici n'avem de-a face c'o compozițiune originală, ci cu o traducere, care urmărind scopul artistic al originalului, trebuie să se acomodeze acestuia. Și să nu uităm, că sunt casuri, când limbajul poetic, mai ales în partea sa brachiologică, e la locul séu numai acolo, unde funcționează acele puteri, cari impun, cari necesităză acea condensare a espresiunii, și acéstă putere e *versul*: die *gebundene* Rede. Un

product poetic, în care și tehnica versificațională e bine esecutată, se pôte asemăna cu mijlocul subțirel, trecut ca print'un inel, al unei gingașe fecióre. Acea gingașă și mlădiósă grație este de a-se atribui în mare parte unui mijloc artificial: corsetul. Cam un astfel de corset e și versul, înțeleg însă un corset potrivit, care e în stare să dea contururile cele mai simetrice și mai pline bustului femeiesc; acéstă regulată simetrie e în vers: ritmul și rima. De acest mijloc artificial prosa nu dispune tocmai, pentru-că e *ungebundene* Rede. Acela așa-déră, care desbracă poezia de haina sa versificată, sugrumă în același timp o bună parte din efectul estetic al operei, și acéstă cu atât mai vërtoș la un poet cum e *Ovidius*, care precum se scie, în tehnica versificațiunii e o virtuositate; ér pe de altă parte traducătorul ar fi espus să reproducă nisce construcțiuni poetice nejustificate în prosă. A traduce însă în poezie nu e tocmai ușor; dovadă traducerile măestrilor *Coșbuc* și *Olănescu*, cari pe lângă tótă splendoarea lor, nu 's lipsite

dă drept a vorbi. *Wolf*: Acesta e procedură brutală, *neruşinată!* Drept răspuns deputații cehi strigară: afară cu el, afară cu el! *Wolf* protestă din nou și un sgomot mare se născu mai ales atunci, când mareșalul țării declară, că în ședința următoare (dela 26 Februarie) se va pune la ordinea zilei desbaterea adresei.

Urmând a doua zi desbaterea asupra adresei, deputatul Iuliu Lippert făcu o declarație asupra proiectului de adresă, care a fost înaintat unei comisii a dietei provinciale și din a căruia cauză membrii germani ai comisiei nu au repășit. Acest proiect de adresă era plin de plângeri și nemulțămiri, în loc ca el să fi conținut cuvinte de recunoștință. „Noi (deputații germani) conduși de altruism bine priceput, ne alipim de unitatea imperiului austriac și de constituția dată de Majestatea Sa. Noi n'am creșut, că pôte veni la ordinea zilei un astfel de proiect de adresă, care se îndreaptă în contra a tot ce e scump poporului nostru și nouă, cari suntem reprezentanții acestor 2 1/2 milioane. Prin această noi declarăm sârbătoresce, că nu vom mai lua parte nici la desbaterea această, nici la alte debateri în legătură cu această.”

Deputații germani părăsiră apoi corparativ sala dezbaterilor.

Mareșalul țării declară în urma această, că camera trece la ordinea zilei și a dat cuvântul raportorului adresei

Kramarz, care deja la început declară, că regretă atitudinea Germanilor. În adresă, dișe el, nu se află nimic ce ar vătăma pe Germani. Ea nu cere, decât să fiă restabilită vechea splendore a Bohemiei și *Corona St. Venceslau* să strălucescă din nou pe capul împăratului-rege. Acesta nu însemnă egoism de rasă, ci espresiunea dorinței, ca imperiul să fiă mare și puternic.

Ridicându-se apoi locșitorul conte *Coudenhove*, dișe pe scurt, că se mărginesce la declarația, că guvernul nu stă pe punctul de vedere al dreptului de stat din adresă.

Dr. Engel polemiză cu *Lippert* și dișe, că i-ar plăce, ca straturile cât mai largi ale poporului să primescă cunoștința despre scenele ce s'au desfășurat cu ocazia actului omagial de ieri. (Cu această ocașiă, 5 deputați germani în frunte cu *Wolf*, au șeșut pe bănci, când mareșalul *Lobkowitz* cetia adresa de omagiu. — Red.) Guvernul se înșală când crede, că noi îl bănuim cu apărarea pretensiunilor la dreptul de stat. Pentru guvern nu există decât o singură cale, calea pe care se pôte reintorțe la condițiile principale ale edificării și existenței Austriei, pentru-ca această Austrie să pôtă fi patria, așerătorea și asilul tuturor popoarelor cu drepturi egale și valoare egală.

Desbaterea se încheie.

După-ce *Vasaty* spune, ca trebuie să se revină la baza programului ceh, prințul *Ferdinand Lobkowitz* declară în numele marilor proprietari conservativi, că partida lui nu intenționează a lua parte la desbatere.

Raportorul *Dr. Kramarz* accentuă în

vorbirea sa de încheiere, că adresa este opera compromisului și schimbării nu se pôte face în ea, decât cu concursul partidelor. Dișe mai departe, că ași (26 Februarie) e jubileul constituției din Februarie. Guvernul s'a simțit obligat, ca în ziua această să sară în apărarea constituției. Cât s'au schimbat însă raporturile de atunci, când a intrat în viață constituția din Februarie! Lumea de atunci n'a văduț la ce pôte conduce centralismul. A sări ași în apărarea constituției din Februarie, este, pe puțin diș, un anacronism. *Poporul ceh nu pôte fi clătinat în convingerile sale.* Guvernele vin și merg: în poporul ceh însă rămâne fidelitatea și alipirea de sintele lui tradiții. Cere primirea adresei.

La votare toți deputații de față se ridică și mareșalul suprem al țării enunță adresa de primittă.

Note rusesă cãtră Turcia. De un timp încôce ne-am dedat să vedem aprôpe dișnic cum Rusia caută fel și fel de prilejuri și pretexte de a impune voința ei în Balcani, mai ales asupra Sultanului. De rendul acesta e vorba, ca sub înalta protecția a împărăției moscovite Bulgaria schismatică să se unescă cu patriarhatul. E în plan, ca deodată cu Bulgaria se ajungă și Macedonia sub influența rusesă. O notă a guvernului dela Newa ridică această pretensiune în termeni foarte hotărâți și energici. O altă notă și mai energică, se ocupă de plângerile locuitorilor bulgari din vilaietul Kossovo ridicate contra atrocităților turcesci. Nota provôcă Pôrta, să facă ordine și să pedepsescă pe făptuitorii. Ea mai are menirea de-a deschide Bulgarilor macedonenii ochii, să vadă pe puternicul lor protector contra stăpântorilor turci.

Ungurii și Sașii dela Orăștie.

Scim, că Ungurii din reprezentanța orașului Orăștie, când se propusese din partea membrilor sași trimiterea unei deputații la monarcul pentru a cere să nu sancționeze legea pentru maghiarizarea numelor de comune, s'au pus în pasivitate și au părăsit sala demonstrativ, deoarece vădușeră, că Sașii, susținuți de membrii români, vor eși învingătorii cu propunerea lor, precum s'a și întemplat. Primarul sas *Fr. Acker*, care a condus acea ședință, a fost în urma această de repetite-ori atacat în fôia unguressă din Orăștie, ba Ungurii au înaintat și un protest în contra lui la locurile mai înalte.

În ședința dela 21 Febr. n. c. a reprezentanței orașenescă cetiunea această s'a continuat și membri maghiari ai comunei din nou s'au văduț siliți să se facă „pasiviști”. Lucrul adecă, după cum se scrie din Orăștie, s'a întemplat în următorul mod:

Vrënd să dea primarului *Acker* o satisfacție pentru atacurile, la cari a fost spus din partea Maghiarilor, membrii sași

au făcut propunerea să se dea primarului vot de încredere. Ungurilor, se 'nțelege, nu li-a convenit această și au luptat cât au putut ca să facă a nu se admite la vot propunerea. Sașii însă, sprijiniți și de această de Români, au învins cu 20 voturi contra 11. Membrii maghiari, vădușându-se bătuti, au părăsit din nou sala.

În timpul acestor discuțiuni, primarul sas, se 'nțelege, ca interesat în cauză a trebuit să se retragă dela presidiu, cedând conducerea ședinței senatorului maghiar *Szekely*. Acesta a pus mai întâi la vot întrebarea, decă admite reprezentanța la desbatere propunerea Sașilor? După ce s'a votat asupra cetiunei și a văduț, că Sașii cu Români au învins, s'a apucat și a făcut classica declarațiune, că el (*Szekely*) „nu o admite la desbatere”, deoarece cetiunea nu ar căde în cercul de competență al membrilor!

Dér s'a mai socotit senatorul ungar și la urmă a „admis” totuși la desbatere propunerea Sașilor. Desbaterea a decurs în totă ordinea, dér ce să vedă? După ce desbaterea se încheiase și avea să urmeze votarea, *Szekely* veni cu o nouă declarațiune, dișend, că el „nu admite desbaterea și disolvă ședința!”

Membrii, se 'nțelege, adênc scârbiți și revoltați au trebuit să se depărteze, dér au cerut imediat ținerea unei noue ședințe, care peste 2 zile, adecă Mercurii în 23 Febr. a și urmat. În această ședință s'a hotărât punerea în cercetare disciplinară a senatorului „patriot” *Szekely*, care atât de „minuat” a sciut să procedeze la ședința de mai înainte.

SCIRILE DILEI.

— 17 Februarie

Alumneii pentru studenții români în Viena. Scim, că societatea „România Jună” a studenților români din Viena încă în 1896, cu ocașiunea jubileului aniversărei sale de 25 de ani, a pus temelia unui fond menit pentru crearea unui alumneii pe sâma studenților români din Viena. S'au adunat atunci 1986 fl. 16 cr. Pentru augmentarea acestui fond este destinat și venitul petrecerei, ce-o va arangia societatea „România Jună” la 4 Martie n. c. Pentru ca venitul acestei petreceri să fiă cât mai mare, comitetul societății, în frunte cu d-nii *Al. Crăciunescu* președinte și *A. T. Păscușiu* secretar, se adresază cu un nou apel cãtră publicul român, al căruia sprijin îl cere pentru a puté ajunge mai curând la realizarea nobilei și salutarului scop, ce-l urmăresce.

Atragem atențiunea Românilor generoși asupra apelului, ce-l face tinerimea noastră academică din Viena și-l rugăm și din parte-ne să nu pregete a-i da tot sprijinul său pentru a puté ajunge cu o oră mai curând la realizarea nobilei sale ținte: înființarea alumneului atât de necesar și dorit de toți Români.

Confiscarea broșurei „Biografia lui Avram Iancu”. Din *Bucium-Cerbu* i-se scrie „Tribunei”, că un solgăbireu și un locotent de gendarmi au făcut la 23 Februarie perchisiția domiciliară la d-l *Moise Danciu*, răscolindu-i totă casa pentru a afla broșura despre Iancu, despre care pretindeau, că ar fi trimisă dela București. Aflând broșura d-lui I. Sterca-Șuluțiu „Biografia lui Avram Iancu”, au confiscat-o. Cei doi inchișitori s'au dus apoi la parochul *Todescu*, unde încă au cercetat după broșura „dela București”. Părintele *Todescu* a spus, că n'are decât broșura d-lui Șuluțiu din Sibiu, care însă nu este oprittă. Solgăbireul a cerut broșura, dér d-l *Todescu* nu i-a dat-o, neavându-o acasă. Preotul *Todescu* a protestat contra încălcării domiciliului.

Reconstruirea podului lui Traian de peste Dunăre. Șe anunță, că între guvernul român și cel sârbesc s'a încheiat o învoială în vederea reconstruirii legendarului pod de peste Dunăre al împăratului Traian, între Cladova și Turnu-Severin. Construirea podului a luat-o asupra-și România, ér în schimb Serbia va fi obligată a construi linia ferată din câmpia Timbok, ce legă Cladova cu Niș și astfel podul va fi în directă legătură cu rețeaua ferată europeană. Podul se va construi în locul în care a stat odinioară marea operă a împăratului Traian. Inginerii români au aflat, că colonnele vechiului pod, cari au rămas până în zilele noastre, sunt destul de puternice, ca să se construescă pe ele noul pod, pe care vor fi aședate trei statue în mărime naturală. La mijlocul podului va fi ridicată statua împăratului Traian, pe partea română statua regelui Carol al României, ér pe partea sârbescă statua regelui Alexandru al Serbiei.

În congregația comitatului Sibiu, ținută ieri la 28 Februarie, membrul sas *Fr. Mihaelis* a interpelat pe fișpanul comitatului asupra circulărei ministeriale, prin care se recomandă broșura lui *Telkes* despre maghiarizarea numelor. Fișpanul a răspuns, că de fapt există și a primit ast-fel de circulară, pe care a dat-o mai departe primarilor și solgăbiraelor. Prof. *Gottschling* și *Wittstock* au cerut cuvântul la obiect, însă presidiul li-a denegat dreptul de a vorbi.

Manevre împărătesci. Șe anunță, că în luna Septemvre a. c. în Ungaria vor fi două manevre împărătesci. Prima manevră, la care va asista monarcul nostru, se va ține în Ungaria nordică pe raionul corpului al 6-lea de armată (Cașovia), ér a doua se va ține la graniță între Ardel și Ungaria, între corpurile 7 (Timișóra) și 12 (Sibiu) de armată.

La esamenul de cualificațiune preoțescă, ce s'a ținut în Arad în 12 și 13 Febr. v. sub presidiul Prea Sântiei Sale părintelui *Episcop diocesan Ion Mețianu*, s'au prezentat 9 clerici absoluiți, cari, după cum spune „Bis. și Școala”, toți au prestat cu succes esamenul de cualificațiune preoțescă.

Afacerea fondului Iancu continuă a da autorităților unguressă nesfârșit prilej de „erurare”. În numărul de ași al „Tribunei” cetim, că judele instructor *Gödri* din Sibiu s'a prezentat ieri la localul „Tipografiei” și a cerut cărțile de conturi de pe anul 1894 ale institutului, ca să le trimită tribunalului din Alba-Iulia. Direcțiunea „Tipografiei” a denegat cererea, ér judele de instrucție drept răspuns a confiscat toate cărțile de conturi.

Spiritismul — armă contra socialismului. „Alianța spiritiștilor maghiari” a adresat un apel cãtră classa proprietarilor mari unguři, în care aceștia sunt îndemnați să formeze „cercuri spiritiste”, cari să propage învățăturile spiritismului în păturile populațiunei. Acesta e nevoie să se facă mai ales acum, când religia nu-i destul de tare, și când poporul începe să fiă sedus de anumiți procoi mincinoși — adecă de corifeii socialiștilor. Cu alte cuvinte, se chiamă în ajutor spiritele contra mișcării socialiste.

Păziți-vă de arme. Asără, pe la ôrele 8, locuitorul *Georg Torles* din Brașovul-

nici de puncte întunecose. Și d-l traducător pôte nu e poet.

Din această „metamorfosare” în prosă a versurilor originale se esplică în parte defectele traducerei. Traducerea e făcută aprôpe *ad verbum*, cu tôte că d-l traducător, decă a rupt odată cu forma esternă a originalului, putea să traducă într-o limbă mai plină și rotundită românescă și așa traducerea ne-ar fi făcut cel puțin impresiunea unei povești românesci espuse într-o limbă curată românescă. Dec în cazul acesta o așa numită traducere „liberă” ar fi fost de preferit traducerei verbale, făcută de d-l traducător; și această mai ales după ce traducătorul s'a eliberat de lanțurile versurilor originalului. Traducerea așa verbal, cum e făcută, e de multe-ori obscură și confusă, traducându-se verbal și acolo unde n'ar fi fost permis.

Ètă un exemplu (pag. 26) „primea recompensa unei corône de stejar”. Traducătorului pôte i-s'a părut, că are de a face cu o construcțiune poetică proprie poetului. Construcțiunea însă e generală în

limba latină, e deci o prepropriete stilistică a limbei latine. Textul original este: *aesculeae capiebat frondis honorem* = primea o recompensă, care consta într-o cunună de stejar, deci corect românesce: primea ca recompensă o cunună de stejar. „Frondis” e așa numitul *Genetivus explicativus*. Și aici și e isvorul tuturor greșelilor la traducătorii noștri: nu sciui distinge stilul românesce de cel latinesc; ce e la locul său în latinesce, își închipuesc, că trebuie să fie bun și în românesce. Traduc deci *ad verbum et litteram*.

Ètă încă câteva specimene de traducere obscură și neromânescă: pg. 7 „apele se cedară spre locuință”. pg. 8. „Și astfel pământul, care fusese mai înainte prost (! rudis) și fără formă, transformându-se acum, se îmbracă cu figurî necunoscute până atunci de ômeni”. E o „proștă” neînțelegere a originalului. Aici e vorba tocmai de creațiunea omului. *Tellus induit ignotas hominum conversa figuras* = Pământul se împopulează cu ființe, până atunci necunoscute, (adecă) cu ômeni. Și epitetul: „prost”

așa sună de prost într-o traducere, care vrea să reproducă limba dulce a lui *Ovid*. Cf. pg. 9: „apărâ epoca de argint mai proștă decât cea de aur”. De ce nu inferioră celei de aur?

Aceeași pagină: „Zefirii mângăiau cu suflările lor”. De ce nu cu: adierile lor, termin dulce și plastic poporan? — „Și ogorul nehotimit cărunția de spicele grele”. Din contră: e vorba tocmai de odihna și tinereța vecinică a vécului de aur. *Nec renovatus ager gravidis canebat avistis* = ér ogorul strălucua în colôrea argintie a spicelor încărcate, fără să mai fiă improștat. pg. 11: Bărbatul amenință mórtea soției, această pre a bărbatului, ceea ce s'ar puté înțelege așa, că bărbatul amenință, adecă caută să depărteze mórtea soției; originalul vrea să esprieme tocmai contrarul: bărbatul amenință cu mórte pe soția sa etc. Și această e tot traducere verbală.

(Va urma).

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. Are parte teoretică și practică. In ea se vorbește pe larg despre tot felul de scrisori și acte comerciale atât în afaceri de mărfuri, cât și în afaceri de bancă; apoi sunt tratate și lucrurile referitoare la cambii. Cu totul conține 375 de exemple practice explicate în partea teoretică și în text. Are și un registru, în care se explică terminii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare la administrația „Gazetei“, la Librăria arhiducală din Sibiu, și la N. Ciurcu în Brașov cu prețul de 1 fl. 60 cr.

„Adieră“ se numește o nouă colecțiune de poezii drăgălașe, scrise de d-nul Traian Mihail. Broșura, ce o primim, e tipărită pe hârtia de lux, foarte elegant, purtând pe învelitoare și portretul autorului. Prețul unui exemplar 50 cr. A apărut la Orăștie în tipografia institutului „Minerva“, societate pe acții.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Februarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.50
Renta de argint austr.	102.55
Renta de hârtie austr.	102.40
Renta de aur austr.	123 --
Losuri din 1860	143.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	933.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	381.60
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	363.75
Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58 72 1/2
London vista	120.15
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	102.80
Note italiene.	46.20

Cursul pieței Brașov

Din 1 Martie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.51
Argint român. Cump	9.43	Vënd.	9.46
Napoleonori. C mp.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeai Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	127. 1/2
Mărci gemane Cump.	58.50	Vënd.	58.75
Lire turcesci Cump.	10.60	Vënd.	10.78
S. ris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Aducem la cunoștința On. public, **că cu începutul din 1 Februarie a. c. am predat Domnului**

Adolf F. Mazanek

depositul principal al fabricii noastre de postavuri.

Rugându-ne de o cercetare numărosă.

Suntem cu toată stima:

Fabrica de postavuri din valea Timișului:
T. Bacon & Co.

Nr. 2258—1897

not.

PUBLICAȚIUNE!

Pe baza concluderii reprezentanței comunale din Șirnea adus în ședința ținută la 7 Febr. a. c. s'ă scrie a treia licitațiune pentru vânzarea cantului de lemne din pădurea comună „Zeigăra“ a cărei vânzare a fost publicată în foia „Erdészeti lapok“ din luna Octob. și Novembre anul trecut, apoi în foia „Gazeta Transilvaniei“ Nrii 218, 257 ex. 1897.

Licitațiunea se va ține în cancelaria notariatului cercual din Branul superior în ziua de **29 Martie a. c. la 9 ore a. m.** pe lângă condițiunile deja publicate în două rânduri, însă pe lângă prețul strigărei de 50 cr. v. a. de metru cubic de brad-moliv, ér' pentru casul, când pe lângă acest preț nu s'ar afla doritorii de cumpărare, licitația se va ține și sub prețul strigărei tot în aceea-și zi.

Ofertele provădute cu vadiul de 320 fl. 30 cr. v. a. corăspundător cantului de 6406 metri cub. se pot înainta la mâna primarului comunal până la 10 ore a. m. când se va începe licitațiunea verbală.

Condițiunile mai deaprobe se pot vedé în cancelaria notariatului cercual din Branul superior în toate zilele în orele oficiose.

Șirnea, în 24 Februarie 1898.

Primăria comunală:

Reșian, Moșoiu,
primar. notar.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătesci costă numai

fl. 3.10	stofă bună
fl. 4.80	„ „
fl. 7.50	„ fină
fl. 8.70	„ mai fină
fl. 10.50	„ foarte fină
fl. 12.40	„ engleză
fl. 13.95	„ Kamgarn

lână curată

Un coupon haine negri de salon fl. 10.—
Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus:
Loden colorit frumoșe 1 Coupon fl. 6.— 1 Coupon fl. 9.95: Peruviane, Doskings, Stofe pentru haine de amployați de stat, cai ferate.
Stofe pentru talare de juzi, Kamgarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de finanți, gendarmi etc. etc., trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabricii de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**
Mostre gratis și franco. — Liferățiune conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct de la fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos séu rabatul ce-l socotesc croitorii. 165,2—24

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarse face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Restaurația în Cassa de concert

Avem onórea a face cunoscut, că cu începere dela 21 ale lunei curente am luat asupra-ne pe lângă

Cafene și

Restaurația în Cassa de concert.

Vom fi provăduți tot-déuna cu **Vinuri de Ardeal** bune, curate, Vinuri desert in buteli.

Bere Czell-Bräu și de Steinbruch
în butelii.

Ne vom sili sé servim cu mâncări bune și ieftine, cu serviciu prompt, ca On. óspeți sé fie pe deplin mulțămiți.

Recomandăm sala vânăată din Cassa de concert, pentru nunți, conveniri etc.

Tot-odată **dăm cost** la prânz și séra **cu abonament**, atât in Restaurație precum și dus acasă.

Rugându-ne de o cercetare numărosă, suntem cu toată stima:

GOTSMANN & SCHMIDT.

162,2 - 2.

Mâncări bune și ieftine.

La cerere mostre gratis și franco.

Deschidere de Magazin.

Am onóre a aduce la cunoștința P. T. public, **că am deschis în piața din loc Brașov, (Strada Hirscher Nr. 20) din 1 Februarie a. c. un**

Magazin cu mărfuri de postav, pânzărie, mărunțușuri și ștofe de căptușele sub firma mea protocolată

ADOLF F. MAZANEK

împreunat cu depositul principal a fabricii din valea Timișului a Domnilor

T. BACON & Comp.

Recomand depositul meu bogat asortat, cu ștofe moderne de postav, pentru haine bărbătesci, costume de copii, și anume: Loden, Kamgarn, Cheviot din lână curată, cu garanță; Flanelle diverse, Strae, și Covore, Șifone de Sehrol, pânzărie, pânzături, Oxford, precum și toate articolele necesare pentru croitorii de dame și băbați, cu prețurile cele mai ieftine.

Rugând on. public a sprijini întreprinderea mea, mă recomand

cu toată stima:

ADOLF F. MAZANEK
Strada Hirscher Nr. 20.

2--6.160

La cerere mostre gratis și franco.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: Ist trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Renomitele
seminte
de legumi și flori
a le lui
MAUTHNER

se capéta în pachete sigilate și provădute cu **marca oficială** de contraventiă „Ursu“ in magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma **Edmund Mauthner** din **Budapesta**, Strada Andras-sy Nr. 23 garantéază numai pentru conținutul acelor pachete cu **seminte prospete și veritabile**, care vor fi provădute cu numele **Mauthner** și cu marca „Ursu“, cum se vede din ilustrația alăturată.

18—17.130